gemeente Barneveld

LOKAAL BELANG

Initiatiefvoorstel N. van Veen (Lokaal Belang) Raadsvoorstel nr. 25-6
Barneveld, 19 maart 2025

Onderwerp: Initiatiefvoorstel bindend adviesrecht voor windparken, -turbines en zonneveldopstellingen

Samenvatting initiatiefvoorstel

Dit voorstel regelt dat de gemeenteraad voortaan bindend adviesrecht heeft over initiatieven voor de realisatie van een windpark, windturbine(s) en zonneveldopstellingen die verlopen middels een Bopa-procedure.

Aan de raad,

Gevraagde beslissing:

1. De categorieën 5.1 en 5.6 van de Bopa-lijst, luidend:

   "5.1 Het realiseren van een windpark en/of één of meer windturbine(s) op een locatie strijdig met de "Structuurvisie Wind."
   "5.6 Het realiseren van een windpark en/of één of meer windturbine(s) op een locatie passend binnen de "Structuurvisie Wind."

   Komen te vervallen.
   In plaats daarvan de volgende categorie gevallen van een buitenplanse omgevingsplanactiviteit (Bopa), toe te voegen aan de Bopa-lijst:

   "5.1 Het realiseren van een windpark en/of één of meer windturbine(s)."
   Voor gevallen binnen deze categorie de participatieplicht (artikel 16.55 lid 7 Ow) en het adviesrecht (artikel 16.15a onder b Ow) van toepassing te laten zijn;

2. De categorieën 5.2 en 5.7 van de Bopa-lijst, luidend:

   "5.2 Het realiseren van een zonneveldopstelling op een locatie strijdig met de "Barneveldse Zonneladder."
   "5.7 Het realiseren van een zonneveldopstelling op een locatie passend binnen de "Barneveldse Zonneladder."

   Komen te vervallen;
   In plaats daarvan de volgende categorie gevallen van een buitenplanse omgevingsplanactiviteit (Bopa) toe te voegen aan de Bopa-lijst:

   "5.2 Het realiseren van een zonneveldopstelling."
   Voor gevallen binnen deze categorie de participatieplicht (artikel 16.55 lid 7 Ow) en het adviesrecht (artikel 16.15a onder b Ow) van toepassing te laten zijn;

3. De beleidsnotitie ‘Adviesrecht gemeenteraad en verplichte participatie’ en het ‘Besluit aanwijzing gedelegeerde bevoegdheden, alsmede advies- en participatieverplichting Omgevingswet gemeente Barneveld,’ zoals vastgesteld door de raad op 9 februari 2022 en gewijzigd vastgesteld op 29 mei 2024 en bijhorende bijlagen, overeenkomstig te wijzigen en dit besluit te publiceren en in werking te laten treden de dag na de bekendmaking hiervan.

1. Inleiding

Dit voorstel gaat niet over de vraag of je voor of tegen windturbines en zonnevelden bent. Het gaat over de vraag of de gemeenteraad het recht heeft om hier überhaupt over te besluiten.

Stel je voor: er wordt een windturbine van 250 meter hoog gepland aan de rand van jouw dorp. Je maakt je zorgen over slagschaduw, geluid en de impact op het landschap. Je vraagt een gemeenteraadslid hoe dit plan tot stand is gekomen en waarom juist daar een windturbine komt.

Wat verwacht je als antwoord?

1. *"Ja, daar hebben wij als gemeenteraad over besloten. We hebben alle argumenten gewogen en een beslissing genomen."*
2. *"Nee, daar hebben wij niets over te zeggen. Dat besluit het college, niet de gemeenteraad."*

Op dit moment is antwoord 2 de realiteit. De gemeenteraad heeft geen bindende stem in de besluitvorming over windturbines en zonnevelden, terwijl deze projecten grote gevolgen hebben voor het landschap, de natuur en omwonenden. Dit voorstel zorgt ervoor dat de gemeenteraad een formele rol krijgt in deze besluiten, zodat inwoners weten dat hun zorgen en belangen worden meegewogen.

De samenleving is veranderd sinds de vaststelling van de Structuurvisie Wind en de Barneveldse zonneladder. Nieuwe wetenschappelijke inzichten, technologische innovaties en veranderende regelgeving maken het noodzakelijk dat de gemeenteraad een bindend adviesrecht krijgt om op deze ontwikkelingen in te spelen. Daarnaast zorgt een directe rol van de gemeenteraad voor meer transparantie, waardoor de energietransitie maatschappelijk verantwoord wordt uitgevoerd.

Lokaal Belang is van mening dat de gemeenteraad wél de mogelijkheid moet hebben om hierover een besluit te nemen. Het gaat hier niet om de inhoud van deze plannen, maar om het principe dat de gemeenteraad er überhaupt iets over te zeggen moet kunnen hebben. Dat wil zeggen; op een zorgvuldige wijze tot een inhoudelijke afweging kunnen komen en daar vervolgens democratisch over kunnen besluiten.

Uit het onderzoek van de Rekenkamer Vallei en Veluwerand naar de Regionale Energiestrategie (RES) 1.0 bleek dat de gemeenteraad goed werd geïnformeerd, maar nauwelijks invloed dacht te hebben op de uiteindelijke keuzes. Dit leidde tot onduidelijkheid, ongemak en beperkte mogelijkheden om bij te sturen. Dit voorstel geeft de gemeenteraad een meer nadrukkelijke rol om te besluiten over en verantwoordelijkheid te dragen voor deze ontwikkelingen.

Wij stellen voor

De vier bestaande categorieën 5.1 en 5.6 (windturbines) en 5.2 en 5.7 (zonneveldopstellingen) te vervangen door twee heldere en eenduidige categorieën. Eén categorie voor windparken en -turbines en één categorie voor zonneveldopstellingen:

- 5.1: Het realiseren van een windpark en/of één of meer windturbines.
- 5.2: Het realiseren van een zonneveldopstelling.

Voor initiatieven binnen deze categorie wordt het bindend adviesrecht (artikel 16.15a onder b Omgevingswet) en de participatieplicht (artikel 16.55 lid 7 Omgevingswet) van toepassing verklaard.

Dit ziet er als volgt uit in de tabel:

Gevallen van een buitenplanse omgevingsplanactiviteit	Adviesrecht (artikel 16.15 onder b OW)	Participatieplicht (artikel16.55 lid 7 Ow)
5.1 Het realiseren van een windpark en/of één of meer windturbine(s).	Ja	Ja
5.2 Het realiseren van een zonneveldopstelling.	Ja	Ja

2. Beoogd effect

Door deze wijziging krijgt de gemeenteraad een formele stem in het besluitvormingsproces over Bopa-aanvragen met betrekking tot een windpark, windturbine(s) en zonneveldopstellingen en wordt voorkomen dat dergelijke ingrijpende ruimtelijke initiatieven zonder directe democratische betrokkenheid van de gemeenteraad worden goedgekeurd. Dit zorgt voor een transparanter en evenwichtiger besluitvormingsproces waarin de belangen van inwoners beter worden meegewogen.

3. Argumenten

1.1 Sterkere positie van de gemeenteraad als hoogste bestuursorgaan:
De gemeenteraad krijgt een versterkte rol als vertegenwoordiger van de samenleving en meer invloed op ruimtelijke initiatieven met grote impact.

1.2 Heldere en transparante besluitvorming:
Doordat de gemeenteraad een bindend adviesrecht krijgt, is vooraf duidelijk welke rol zij speelt bij initiatieven met grote impact.

2.1 Betere vertegenwoordiging van inwoners:
De gemeenteraad kan in een vroeg stadium inspelen op zorgen en wensen van inwoners en ondernemers, waardoor hun belangen beter worden meegenomen in de besluitvorming.

2.2 Duidelijkheid over bestuurlijke verantwoordelijkheden:
Inwoners en ondernemers weten vooraf dat de gemeenteraad een formele stem heeft in deze besluiten, wat zorgt voor meer transparantie.

4. Kanttekeningen

Het adviesrecht van de raad over een Bopa-initiatief vergt een besluit van de raad dat binnen de geldende termijnen genomen zal moeten worden. Hiervoor zijn afspraken gemaakt, waaronder de mogelijkheid om extra vergaderingen te beleggen. Gelet op het type gevallen, ('windparken, -turbines en zonneveldopstellingen') zal het aantal extra besluiten dat de raad moet nemen over Bopa's echter beperkt zijn.

5. Financiën

N.v.t.

6. Participatie en communicatie

a) Participatie

Dit voorstel zelf is juridisch-technisch van aard. Participatie is daarom niet van toepassing. Participatie speelt uiteraard wel indien er later een concreet initiatief voorligt.

b) Communicatie

Na vaststelling door de raad wordt het besluit volgens de Bekendmakingswet gepubliceerd in het elektronisch Gemeenteblad. De inwerkingtredingsdatum is de dag na de dag van bekendmaking.

7. Vervolgstap

Het besluit zal bekend worden gemaakt en zal de dag na de dag van bekendmaking in werking treden. Zodra het besluit in werking is getreden, en er komt een aanvraag omgevingsvergunning die strijdig is met het beleid, of indien er geen duidelijk beleid is, dan heeft de raad adviesrecht bij de toegevoegde categorie.

8. Bijlagen

- Concept-raadsbesluit 25-6.
- Memo initiatiefvoorstel 'Niet vóór of tégen, maar wel kunnen beslissen'- Lokaal Belang.
- Beleidsnotitie Adviesrecht gemeenteraad en verplichte participatie (laatst gewijzigd 29-05-2024).

Lokaal Belang
Nadeche van Veen